

Komunistično mirno sožitje se je pokazalo v pravi luči v Alžirju

Sovjetska zveza skuša biti uradno v najboljših odnosih z novo alžirsko vlado, preko Francoske komunistične partije pa vneto dela proti njej.

PARIZ, Fr. — Ruski komunisti povdarjajo pri vsaki priliki, kako zelo so vneti za načelo mirnega sožitja med državami in narodi. Kako si v praksi zamišljajo tako sožitje, pove njihova politika do novega alžirskega režima polkovnika Boumedienna.

Uradno skušajo biti v najboljših odnosih z alžirsko vlado. Nadaljujejo celo s podporami, ki so jih svoj čas obljubili prejšnjemu diktatorju Ben Belli. Se tudi navdušujejo za sedanjo alžirsko zunanjo politiko in njeno željo, da bi se vrnil 5. novembra v Alžirju sestanek azijsko-afriškega bloka, ki je bil že parkrat preložen.

Za kulisami pa vneto sodelujejo pri vsaki pripravi, ki naj bi kvarila posle sedanjemu alžirskemu režimu in preprečila nameravano novembrsko konferenco. Moskva seveda ne rovari proti alžirski vladi kar naravnost, se raje poslužuje francoskih komunistov, ki prav vneto napadajo in rušijo novo alžirsko vlado. Nad pol milijona Alžircev dela v Franciji, vse te boječe francoski komunisti spravijo v opozicijo proti Boumediennu. V alžirski republikli sami pa vneto podpirajo tudi z denarjem, ki verjetno prihaja iz Moskve, zaradi tistih alžirskih komunistov in njihovih sopotnikov, ki so proti Boumediennu in za Moskvu in njenega ljubljence Ben Bello. Moskovski agentje seveda rovarijo tudi pridno proti novembrski konferenci kar sredi Alžirja.

Rovarjenje je postalo v Alžirju že tako očitno, da je sam Boumedienne opozoril ruske diplomate, naj se ne mešajo v alžirjske notranje posle. Hotel je s tem povedati, da dobro razume rusko dvoлично vlogo napram njegovemu režimu.

Zato pa kitajski komunisti na celi črti podpirajo Boumedienna. Zunanji minister Chen Yi snubi po Afriki za napovedano konferenco. Nova vojna med Indijo in Pakistanom bo namestitev novembrski konferenci kljub temu najbrže zadala smrtni udarec. Konferenca bi morala biti že tako ali tako pripravljena na obračunavanje med levicariji, ki držijo s Peipingom, in levicariji, ki so za Moskvu. Sedaj pa naj na konferenci začneta čistiti svoje obračune še Indija in Pakistan! Dveh sporov konferenca ne bi mogla prenesti. Tako mislijo trezni politični opazovalci v Alžirju.

Plodna zemlja

WHEELING, W. Va. — Okoli 60% celotne površine Zahodne Virginije je obdelane.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno z malimi toplotnimi spremembami. Najvišja temperatura 75.

Predstaviški dom je popustil glede oporišč

WASHINGTON, D.C. — Predstaviški dom se je uprl načrtom obrambnega tajnika McNamare o ukinitvi vrste vojaških oporišč v domači deželi, ki narodni obrambi niso več potrebna. Ko je izglasoval denar za narodno obrambo, je vključil v zakon določbo, da mora obrambno tajništvo Kongres obvestiti vsaj 120 dni pred zaprtjem kateregakoli vojaškega oporišča v deželi. Predsednik je zakonski predlog, ki je vključeval to določbo, vetiral, češ da posega Kongres na področje, ki je v skrbni izvršne oblasti.

Predstaviški dom je najprej poskusil predsednikov veto preglasovati, pa seveda ni mogel daleč. Končno se je odločil in v svoji zahtevi popustil, obrambno tajništvo naj bi po novem moralo obvestiti o svoji nameri vojaško oporišče zapreti Kongres le 30 dni pred izvedbo takega sklepa. Novo besedilo, ki v ostalem odobrava vse, kot je bilo to v prvotnem besedilu zakonskega predloga, je bilo sprejeto soglasno in ga je Dom poslal v razpravo Senatu, od koder pojde zopet v podpis v Belo hišo. Predvideva 1.78 milijona za vzdrževanje in gradnje na vojaških oporiščih.

Spolne bolezni resen problem velikih mest

CHICAGO, Ill. — Spolne bolezni so se v nekaterih mestih dežele razširile v taki meri, da predstavljajo resen zdravstven problem. Tako se je zdravniška zveza odločila začeti proti tem boleznim obsežno javno kampanjo.

V pogledu razširjenja spolnih bolezni je v vsej deželi na prvem mestu Washington, glavno mesto dežele. Vzrok temu naj bi bil v tem, da imajo črnci v mestu večino, med tem ko so se beli umaknili v predmestja in okolice. Med črnci v Washingtonu pride povprečno na 100.000 prebivalcev 2.000 spolno bolnih, med belci pa pri istem številu prebivalstva le 175 spolno bolnih.

ZDA uvajajo blokado Severnega Vietnama

Združene države skušajo ustaviti plovbo ladij svobodnega sveta v Severni Vietnam z diplomatskimi sredstvi.

WASHINGTON, D.C. — Ker se naša dežela nahaja dejansko v vojnem stanju s Severnim Vietnamom, se stalno slišijo vprašanja, zakaj naša vojna mornarica ne blokira pristanišč v Severnem Vietnamu in zakaj ne minira vietnamskega obrežja. Vojaški krogi so gotovo za take korake, toda diplomatije so proti njim, ker mislijo, da bi take mere preveč razburile ves svet. Zato skušajo po diplomatskih potih doseči iste cilje. Deloma so jih že.

Japonska vlada je že "svetovala" svojim ladjam, naj ne vozijo blaga v Vietnam in od tam. Enake nasvete so dobile tudi trgovske mornarice Anglije, Grčije, Norveške, Liberije in Libanona. Veliko bolj nevarno za morske vojnje v Severni Vietnam je stalno naraščanje zavarovalnih premij, na drugi strani pa tudi vedno večji odpor kapitanov, da bi vozili v Severni Vietnam. Zato pa morski promet s Severnim Vietnamom stalno pada.

Od januarja 1954 do 30. junija 1965 je šlo iz luk svobodnega sveta v vietnamska pristanišča samo 476 trgovskih ladij, torej niti ena na dan. Živahnější je seveda morski promet med Severnim Vietnamom in komunističnimi državami, vendar pa ni tako velik, da bi mogel odtehtati odmiranje prometa med Vietnamom in svobodnim svetom.

Zato je naše državno tajništvo proti želji nekaterih kongresnikov in senatorjev, da bi naša dežela vpeljala "kazni" za ladje, ki plovejo v Severni Vietnam.

Težave s sluhom

WASHINGTON, D.C. — Blizu 7 odstotkov otrok v ameriških šolah ima kake trajne ali vsajčasne težave s sluhom.

De Gaulle spoznal rdečo Kitajsko in njene cilje

PARIZ, Fr. — Ko je lani Francija priznala uradno rdečo Kitajsko, je De Gaulle baje upal, da bo mogoče ustvariti normalne diplomatske, politične, kulturne in gospodarske odnose med obema državama. Zadnji obisk kulturnega ministra Malrauxa v Peipingu je De Gaulle prepričal, da so bili ti upi prazni.

Malraux je bil v mladih letih komunist in je kot tak bil dalj časa tudi na Kitajskem, kjer se je osebno seznanil z Mao-Tse-tungom, vodnikom rdeče Kitajske. Ko je bil Malraux pretekli mesec na Kitajskem, se je razgovarjal z večino vodnikov rdeče Kitajske, tudi dalj časa s samim Maom. De Gaulle je poročal, da so kitajski komunisti proti vsem "zahodnim kolonialistom in imperialistom", tudi francoskim. Ne kažejo nobene volje do kakega resnega sodelovanja z njimi. So revolucionarji in skrajni nacionalisti, ki streme fanatično k svojim ciljem.

Promet v poplavljeni Evropi zopet obnovljen

CELOVEC, Avstr. — Strahovito deževje, ki je pretekli teden povzročilo velikanske poplave v srednji Italiji, zlasti na področju med Rimom in Orvietom, kjer je bil pretrgan ves železniški in cestni promet, je pustilo hude sledove tudi v Avstriji in sosednji Sloveniji.

Vzhodna Tirolska je bila nekaj časa skoraj odtrgana od ostale Avstrije. V nekatere odrezane vasi so vozili hrano s helikopterji. Iz letovišč vzhodne Tirolske so odpeljali več sto turistov prav tako s helikopterji. Neposredne cestne zveze med Italijo, Avstrijo in Slovenijo so bile dalj časa pretrgane. Včeraj je bil promet na teh cestah in prelazih zopet vzpostavljen in skoraj redan.

Zločljive cevi

NEW YORK, N.Y. — Prve zločljive cevi so bile izdelane in patentirane leta 1841.

PAPEŽ PAVEL VI. PRIDE 4. OKTOBRA V NEW YORK

Poglavar Katoliške cerkve papež Pavel VI. je sprejel povabilo glavnega tajnika Združenih narodov in bo 4. oktobra letos govoril glavni skupščini ZN v New Yorku. Ob tej priložnosti bo imel sv. oče sv. mašo v enem velikih stadionov New Yorka. Še isti dan zvečer se bo vrnil v Rim.

VATIKAN. — Sedanji papež Pavel VI. je prvi papež v moderni dobi, ki se je podal na pot izven Italije in izven Evrope. Obiskal je Sv. deželo in bil lani na evharističnem kongresu v Bombayju v Indiji. O njegovem obisku v New Yorku so prišle v svet prve vesti v letošnjem juniju. Papeža je povabil glavni tajnik ZN U Tant, da bi nagovoril glavno skupščino ZN s pozivom k delu za svetovni mir. Potreba po tem je v zadnjih dneh postala prav posebno pereča, ko se je spor med Indijo in Pakistanom o Kašmirju razširil na pravo vojno med obema, ki utegne seči preko meja Indije in potegniti v svoj vrtnec še druge države. Tako je sv. oče povabil sprejel in včeraj je bilo tu objavljeno, da bo 4. oktobra okoli desetih dopoldne priletel v New York, tam nagovoril glavno skupščino ZN in maševal za mir, zvečer pa se vrnil v Rim.

Obisk papeža Pavla v New Yorku bo prvi obisk kakega papeža v Ameriki in na zahodni poltli sploh. To bo tudi najdaljša pot, ki jo je kdaj papež napravil. V vaticanskih krogih predvidevajo možnost, da bi se papež sestal tekom svojega kratkega obiska v New Yorku tudi s predsednikom Johnsonom, vendar trdijo, da trenutno za ta k sestanek še ni nobenih načrtov. Znano je, da je predsednik Johnson sprejel povabilo in bo 3. oktobra v New Yorku na obedu pri ameriškem poslaniku pri ZN A. Goldbergu.

Papež Pavel VI. je bil v Združenih državah dvakrat, predno je bil izvoljen za vodnika Katoliške cerkve. Leta 1960 je dobil častni doktorat na Notre Dame University v South Bendu, Ind., kot milanski nadškof istočasno kot predsednik ZDA Eisenhower. Naslednjega leta je kot kardinal Montini obiskal New York, Chicago, Boston in še nekatera druga ameriška središča.

Zadnje vesti

MIAMI, Fla. — Hurikan Betsy je včeraj divjal preko južne Floride in napravil v Ft. Lauderdale, Miami in Miami Beach po prvih cenitvah okoli 100 milijonov škode. Jedro hurikana je šlo preko otoške verige južno od Floride v Mehški zaliv. Nihče ne ve, kje bo hurikan znova udaril na kopno. Trenutno je njegovo jedro kakih 200 milj zahodno od Floride.

NEW DELHI, Ind. — Indija je spustila na področju Karaija, največjega mesta Pakistana in njegovega glavnega pristanišča, svoje padalske oddelke, da podpro prodiranje armadne kolone, ki je udarila preko meje v Pakistan proti Karaiju. Izgleda, da so Pakistanci to kolono zaustavili, podobno kot so zaustavili one, ki je prodirala od treh strani proti mestu Lahore. Ponevno je prišlo do hudih bojov tudi v Kašmirju. Letalski spopadi so bili danes manj obsežni. Pakistan trdi, da so njegove sile uničile že 60 indijskih letal. Skupno naj bi Indija imela okoli 400 vojnih letal prve vrste.

KARAI, Pak. — Sem je prisel danes po kratkem presledku v Teheranu glavni tajnik ZN U Tant. Odletel je dalje v Ravalpindi, kjer se bo sestal s predsednikom Ayub Khanom in ga skušal pridobiti v smislu resolucije varnostnega sveta ZN za končanje voje v Indijo. Iz Ravalpindije bo U Tant odletel z isto nalogo v New Delhi. Sedaj ne kaže nobena stran kake volje za končanje vojne, čeprav posebno Washington in London hudo pritiskata k temu tako v Ravalpindiju kot v New Delhiju.

SAIGON, J. Viet. — Ameriški marini so končali obsežno akcijo proti rdečim gverilcem na polotoku Batangan kakih 330 milj severno od Sajgona, pa malo južneje od Van Tuonga. Skupno naj bi bilo v tej akciji padlo 146 rdečih, med tem ko so bile ameriške izgube "lahke".

Tudi vreme spada v njen posel

WASHINGTON, D.C. — Obalna straža ima poleg drugih tudi nalogo nuditi ladjam in letalom informacije o vremenu.

Iz Clevelanda in okolice

Poroka — Preteklo soboto sta se poročila v cerkvi sv. Patrika gđ. Judith Marie Kelley, hčerka ge. J. F. Kelley s 4430 W. 176 St., in g. James John Jakšič, sin pok. Franka in Ančke Jakšič z 6111 St. Clair Avenue. Nevesta je graduirala na St. Joseph Academy, ženin pa je študiral na St. Louis University in je sedaj slušatelj John Carroll University v Clevelandu. Cestitamo in želimo mlademu paru vso srečo!

Prestala operacijo — V Mt. Sinai bolnišnici, soba št. 414-D, se nahaja Mrs. Rose Sterbank z 22601 Rd., večletna uslužbenka St. Clair Savings na E. 185 St. Podvreči se je morala operaciji, katero je srečno prestala. Želimo ji skorajšnjega popolnega okrevanja!

Trganje grozdja — Ob cesti Brandt, ki pelje na Slovensko pristavo, je zabranjeno trgati grozdje.

Kopalnice na Slovenski pristavi — Se vse september bo vsak dan odprto kopalnice na Slov. pristavi.

Vpisovanje — V Slovensko šolo pri Mariji Vnebovzeti bo vpisovanje v nedeljo, 12. septembra, od 9. do 12. Poulk se bo začel naslednjo soboto, 18. septembra ob devetih dopoldne.

Kegljači vabljeni — Slovenski dom na Holmes Avenue vabi vse stare in nove kegljače v svojo zimsko ligo strojnega kegljanja, ki bo začela s tekmanji prihodnji teden. Namenjena je moškim in ženskam. Prijave sprejemajo v klubskem prostoru doma.

Tečaj angleščine — V St. Clair Recreation Center na 6250 St. Clair Avenue se bo začel tečaj angleščine za v tujini rojene prihodnji ponedeljek. Tečaj bo vsak ponedeljek, sredo in petek od 10 dop. do 12. Vsi, ki žele izpopolniti svojo angleščino, dobrodošli!

Seja — Društvo sv. Cecilije št. 37 SDZ ima nocoj ob 7.30 sejo v šoli sv. Vida.

"Plain Dealer" priporoča E. Turka —

Dnevnik "Plain Dealer", ki uživa velik ugled ne samo v našem mestu, ampak po vsej deželi, se je danes v uradniškem članku zavzel za vso odločnostjo za ponovno izvolitev Edmunda J. Turka kot zastopnika 23. varde v mestnem svetu. Uvrstil ga je med štiri demokratske vodnike mestnega sveta, posebno opozoril na njegovo zaslugo za uskonitev odredbe o "nasprotujočih si interesih", ki prepušča javnim uslužbencem, da bi zastopali istočasno obe strani v kakem sporu, javno in privatno kot odvetniki. Uvodnik v PD pravi, da je "E. J. Turk pokazal osebno silo in globoko razumevanje, ki ne smeta biti izgubljena za mestno upravo."

Kri potrebuje — Mrs. Karolina Sepetauz je pred nevarno operacijo v Metropolitan General bolnišnici. Potrebuje 3 pajnte krvi. Kdor bi jo bil pripravljen dati, naj klic EX 1-2419 ali se ustavi v sami bolnišnici od 7. zjutraj do 7. zvečer.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 172 Thurs., Sept. 9, 1965

Kitajska po tovarišu Mau

Neomejeni gospodar rdeče Kitajske je vodnik kitajske komunistične stranke Mao-Cetung. On je ustvaril komunistično stranko in rdečo Kitajsko. Njegov vpliv in ugled ne poznata nobene meje znotraj kitajskih mej. Kar reče, to drži. Pri tem pa nima v javni upravi nobene funkcije, drži v svojih rokah samo niti v strankini organizaciji. Pa še tam je menda prepustil dosti posla svojim sodelavcem in zaupnikom.

Mao je star že 72 let. Niti kitajski komunisti ne tajijo, da je rahlega zdravja. Zato se letno samo enkrat pokaže kitajski javnosti, navadno na narodni praznik. Pa še takrat samo od daleč in zviška. Stranka ga sistematično odmika od dnevnega življenja, da tako tem lažje poudarja njegove komunistične ideje. Rad piše in pesnikuje. Piše pa zelo veliko in zmeraj o komunizmu. Trdijo, da ne napiše vsega sam, da mu sedaj že marsikaj podtaknejo.

Položaj tovariša Mao je torej bistveno drugačen, kot je bil na primer položaj Lenina ali Stalina. Oba sta bila izredno aktivna do svoje smrti, nista samo pisala in premišljevala. Ob smrti je za njima ostala cela vrsta službenih mest v javni upravi in v stranki; zanje so se začeli takoj prepirati njihovi nasledniki. Mao bo pa pustil za seboj samo mesto generalnega načelnika stranke. Samo to mesto bo treba zasedati vsaj po naših pojmi, ne pa morda po kitajskih. Kitajska miselnost se v mnogem razlikuje od naše, tudi komunistična je drugačna od tiste, ki jo poznamo pri drugih narodih.

Kitajska miselnost polaga na primer na duhovno življenje veliko več pomena kot naša. To se pozna tudi v politiki kitajskega komunizma. Izvršilni odbor kitajske komunistične stranke se ne briga samo za strankino organizacijo in javno upravo, največ časa posveča vprašanju komunistične ideologije. Mao ni v odboru vodilen duh radi svojih organizatorskih sposobnosti, radi svoje politične preteklosti, v časteh je veliko bolj radi tega, ker je znal komunizem, kot sta učila Marks in Lenin in deloma tudi Stalin, presaditi na kitajsko tla in ga tudi pravilno razlagati za današnjo stvarnost. Kitajski komunisti so trdno prepričani, da samo oni pravilno razumejo, kar so učili Marks, Lenin in Stalin, ne morda Rusi ali kdo drugi. Zato tako hudo zamerijo komunistom drugih narodov, da jim nočejo priznati monopola v pravilni razlagi komunizma.

Pri vsem tem je kitajska razlaga komunizma prišla že močno pod vpliv kitajskega nacionalizma. Kako močno je vdrl kitajski nacionalizem v komunizem, priča na primer spis predsednika kitajske republike, torej formalno kitajskega komunističnega št. 2 Liu-Schao-Chi "Kako postane dober komunist?". Ko je bil spis objavljen prvič l. 1939, je postal pravi katekizem za kitajske komuniste. L. 1962 je režim natisnil novo izdajo. Primerjanje med obema izdajama nazorno kaže, kam je zabredel kitajski komunizem. V uvodu je izrecno poudarjena nevarnost, da bi ta ali oni kitajski komunist lahko padel pod vpliv "tujih" razlag. Naj pazi, kajti prava razlaga je samo tista, ki jo odobrava kitajska komunistična stranka.

Rdeča kitajska zagrozenost je torej napravila iz strankinega katekizma pravo zbirko rdečih dogm, ki vanje ne sme dvomiti noben pravoveren kitajski tovariš. Zato pa režim stalno dodaja razlage vsakega posameznega nauka.

Sedaj si pa zamislimo vlogo tovariša Maoja. Je pesnik, pisatelj in edini avtoritativni tolmač kitajskega komunizma. Je nezmotljiv, živi daleč od navadnega človeka in vsakdanjega življenja. Kar on reče ali napiše, drži bolj kot pri nas papeževa beseda. Njegove nauke pa širi vsak dan časopisje in radio, pa tudi obširna propagandna literatura. Tak človek lahko živi na Kitajskem, dokler gre režimu v račun. Lahko je že davno mrtev, pa vendarle živi kot voditelj stranke, države in naroda. Mao torej lahko postane Buda kitajskih komunistov. Na njegovo mesto ni treba postaviti nikogar, boj za nasledstvo je torej nepotreben. Vodstvo stranke pa naj v njegovem imenu izvršuje tri funkcije: drži naj stranko na višini, javno upravo naj vodi v duhu komunizma, ob enem pa naj skrbi, da naj ostane sedanja razlaga komunizma nedotaknjena, stalaktit ali stalagmit, kar hočete.

S tem pa ni rečeno, da se po smrti tovariša Maoja ne bo nič spremenilo. Tudi Kitajci so ljudje s svojo pametjo, s svojimi strastmi, čednostmi, ambicijami. Toda spremembe bodo imele take vire, nagibe in cilje, ki nam ne bodo lahko umljivi. Na zunaj ne bodo opazne. Časopisje bo poročalo o novih imenih, kaj naj pa nova imena pomenijo, tega ne bo javnost vedela.

Ako bi na primer Mao že danes umrl, bi pustil za seboj izvršilni odbor stranke, kjer so samo trije člani mlajši od 65 let. Vsi drugi so starejši in dobro izvežbani v molku. Ne povedo, kako se razumejo med seboj, povedali ne bodo tudi pozneje. Se taka malenkost da se ne strinjajo zmeraj,

le redko prodre v javnost. Ko je odbor odločeval pred leti o napadu na Indijo, je bilo par odbornikov proti, kar ni dosti pomenilo. Kot zmeraj, je bilo merodajno mnenje generalnega tajnika Mao-ja.

Značilno je tudi, da večina članov izvršilnega odbora nima želje za stiki s tujino. Samo par članov odbora kot na primer Chou-En-Lai in njegov zunanji minister se pokažeta diplomatskemu zboru v Peipingu. Je pa tam mnogo diplomatov, ki poznajo Mao-ja samo od daleč.

Vodstvo kitajskega komunizma bo torej ostalo velika uganka, naj bo Mao živ ali mrtev. Ni to prijetno dejstvo, pa se je treba sprijazniti z njim.

Ko bo pa mrtev, bo dobil samo namestnika, ne pa naslednika. Kaj to pomeni, bomo razumeli, ako pomislimo, da je na primer v katoliški Cerkvi vsakokratni poglavar Cerkve naslednik sv. Petra, zato pa samo namestnik Kristusov.

Iz BARAGOVE DEŽELE

Odbor Baragove zveze za leto 1965/66: Od leve: Msgr. A. C. Pellissier, predsednik; Fr. Ambrož Matejik, podpredsednik; generalni vikar msgr. Nolan McKevitt, blagajnik; Fr. Howard Brown, tajnik. (Izvoljeni na zborovanju Baragove zveze 31. avg. 1965.)

Baragov dan v Marquetteu

Marquette, Mich. — V torek, 31. avgusta, je marquetteška škofija praznovala vsakoletni Baragov dan. Naš slovenski misijonar in škof Friderik Baraga je bil ustanovitelj škofije. Radi tega, ker je bil ustanovitelj in prvi škof nove škofije in ker je umrl v sluhu svetosti tako, da se je začel uraden postopek za njegovo proglašenje blaženim, obhajajo v škofiji vsako leto takozvani "Baragov dan". Običaj je, da se obhaja ta dan vsako leto v drugi župniji. Letos je bila ta slovesnost v kraju in župniji Kingsford ob meji Zgornjega Michigana in Wisconsin. Pokrajina je znana zaradi nekdanjih bogatih rudokopov železne rude. Leto 1945 so rudokope opustili, ker so bili v glavnem izčrpani. Toda od leta 1877, ko so začeli kopati rudo in do ustavitve dela so iz teh rudokopov izmetali in izvozili 21 in pol milijona ton železne rude. Rudokopi so sedaj samo turistijska atrakcija.

Baraga najbrž ni bil nikoli v Kingsfordu, saj so rudo začeli kopati 9 let po njegovi smrti. Nekaj zveze pa ima cerkev v Kingsfordu z Baragom vseeno. Glavni oltar je "Baragov" oltar iz Marquettea. Darovali so ga nekdanji mali prvi cerkvi. Stare cerkvice ni več. Na njenem mestu stoji lepo kamenita stavba nove cerkve in zraven nova šola in novo župnišče. Od nekdanje cerkve je v rabi samo še stari Baragov oltar. Tega ne moremo videti, ker je nekako odet z novo oltarsko lupino, le v sredini leži plošča s svetniškimi relikvijami na skritem starem Baragovem oltarju.

Popoldne ob 4 je bila slovesna sv. maša ob prisotnosti škofa Noa. Celebrant je bil dosedanji predsednik Baragove zveze Slovenec msgr. Scheringer z asistenco domačega župnika Hugesa in tajnika Baragove zveze Fr. Browna. Cerkev je bila povsem polna. Navzočih je bilo 45 duhovnikov. Pridigal je župnik Jakob Donnelly. Posebno dve misli je razvil v svojem govoru: Baraga si je v svojem življenju postavil en sam in velik cilj in se je vse življenje držal samo tega cilja: oznanjati Kristusa tistim, ki ga ne poznajo; druga misel: slovenski narod je dal prvega in največjega misijonarja za kraje naše škofije, danes je ta narod strahovan zaradi

svoje vere, — sedaj pomagajmo mi Baragovi škofljani temu narodu, spomnimo se ga danes in molimo zanj, da bi junaško ohranil svojo sveto vero.

Po sv. maši je bilo zborovanje in občni zbor Baragove zveze, ki širi tudi med Slovenci poznanje svetniškega škofa Barage in z darovi vernikov pomaga uradnemu škofijskemu procesu za Baragovo beatifikacijo. Štirje odborniki zveze so dali poročila o aktivnosti društva najprej po škofiji in tudi o širjenju poznanja svetniškega Barage po vsej Ameriki. Tajnik Fr. Brown je še enkrat omenjal lansko clevelandsko romanje v Baragovo deželo in posebno Baragovo zborovanje romarjev in drugih prijateljev Barage lansko leto 4. oktobra v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti v Clevelandu. Omenil je, da takega navdušenja za Baragovo zadevo še ni našel nikjer drugje. Kot neko posebnost je poročal o delavnosti za Baragovo beatifikacijo patra Bernarda Ambrožiča in slovenskih naseljencev v Avstraliji.

Prvi postulator za Baragovo beatifikacijo msgr. Zryd je poslal pozdravni telegram zborovanju iz Rima.

Msgr. Szoka, sedanjí postulator v Baragovem svetniškem procesu, je povedal med drugim, da je bil Baragov zgodovinar J. Gregorič v Evropi, govoril z ljubljanskim nadškofom Pogačnikom o delu za Baragovo beatifikacijo in prinesel lepo kolekcijo novih dokumentov, ki bodo dobro služili v uradnem procesu. G. Gregorič je praktično končal novi angleški življenjepis škofa Barage.

Fr. Alarie Wolf, O.F.M. Cap., je poročal o svojem delu: registriranju dokumentov v skladu z rimskimi navodili za beatifikacijo. Ta mladi zgodovinar iz kapucinskega reda že tretje leto kot mravlja marljivo registrira zgodovinske dokumente Baragovega življenja.

Postulator msgr. Edmund C. Szoka je na zborovanju predstavil Fr. Jožefa Godino in ga imenoval za oficijelnega poročevalca za javnost v Baragovem procesu.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik škofijski konzultor msgr. A. C. Pellissier, dekan v Iron Mountain; podpredsednik Fr. Ambrož Matejik, župnik iz Ironwood; blagajnik generalni vikar in stolni župnik msgr. McKevitt; tajnik

Fr. Howard Brown, superintendent šole "Bishop Baraga Central High School".

Škof Tomaž Noa je za zaključek pohvalil uspešno delo Baragove zveze in izrazil veselje, da je zanimanje duhovščine za Baragovo zadevo tako vsesplošno. Napravil je opazko novemu predsedniku, ker se je nekoliko obotavljaval sprejeti predsedništvo: "Petnajst let mi že pripoveduje, kako v vsaki težavi beži po pomoč k Baragi in da je vedno uslišan, sedaj se pa hoče brniti predsedstva Baragove zveze. Še naprej se zatekaj k Baragi!"

Poleg vsakoletnega uradnega Baragovega dneva sta v škofiji še dve vsakoletni župnijski prireditvi. Na nedeljo, ki je najbližja prazniku Marijinega Vnebovetja, priredijo v Manistique ob Michiganskem jezeru igrokaz "Baragov prihod v Manistique". Misijonarja Barago igra navadno vsakokratni kaplan. Župnik v tem kraju je Slovenec msgr. F. M. Scheringer. — Iz župnije Ironwood (Fr. Matejik) priredijo vsako leto romanje k eni izmed najbolj znanih Baragovih misijonskih postojank v La Pointe na otoku Madeline. Otok je v Gornjem jezeru (Lake Superior) blizu obale države Wisconsin.

J. Godina

Oltarno društvo fare sv. Vida

Cleveland, O. — Kakor vsako leto bomo tudi letos pripravile 26. septembra kosilo v farni dvorani sv. Vida. Kosilo — pečene piške — bomo servirale od 12. do 3. ure popoldne. Vstopnice smo razposlale po pošti in vsak bo plačal vstopnino pri vhodu v dvorano. Imele bomo tudi posebno mizo za dobitke. Zato prosimo naše dobre članice, naj bi prinesle kako pecivo, prevleke za blazine ali kako drugo tako stvar, ki se lahko v denar spravi, da bomo našo ročno blagajno malo bolj pripravile za praznike.

Prosimo tudi naše članice, da bi vsako prvo nedeljo, ko imamo skupno sv. obhajilo, se zbirale v novi dvorani, da bi potem skupno odhajale v cerkev, kar je mnogo lepše kot da vsaka posebej sama prihaja noter.

Vabimo vse farane in drugo občinstvo, da pride k našemu kosilu. Upam, da vam ne bo žal. Dobra juhuca se prav lepo priliježe in primerna prikuha zraven tudi. Na svidenje v nedeljo, dne 26. septembra, v dvorani sv. Vida!

Mary Otoničar

Društvo Najsv. Imena pri Mariji Vnebovzeti

Cleveland, O. — Prihodnja nedelja, 12. septembra, nas bo zopet združila pri angelski mizi, ko bomo pri osmi sv. maši prejeli skupno sv. obhajilo. Zbrali se bomo ob 7.45 v dvorani pod cerkvijo, od koder o d i e m o skupno v cerkev. Naše sv. obhajilo bomo darovali za dobri uspeh Združenja vseh krščanskih Cerkva. Po maši bo zajtrk ter kratka seja v šolski dvorani.

Možje in fantje, pridite k skupnemu obhajilu v obilnem številu, kakor ste se udeleževali češenja presv. Rešnjega Telesa ob priliki minule 40-urne pobožnosti, kar je zelo hvalevredno, zlasti pa v nedeljo pri molitveni uri ter ob sklepu pri procesiji; z vašim polnoštevilnim nastopom ste pokazali dober zgled in pobudo za poživitev vere pri župniji Marije Vnebovzete.

Tudi je bilo jako lepo od Društva Najsv. Imena, da se je udeležilo polnoštevilno pri molitvi sv. rožnega venca ob krsti pokojnega sobrata Franka Benesovskega v pogrebem zavodu. Frank Benesovsky je bil Čeh, velik prijatelj Slovencev; bil je skupno z nami na velikem romanju v Baragovo deželo s

KULTURNA KRONIKA

Dve novi slovenski maši

Te dni sta mi prišli v roke dve skladbi, ki ju je zložil msgr. Gregor Zafošnik, profesor glasbe in stolni organist in pevovodja v stolnici v Mariboru. Kljub temu, da je skladatelj študiral glasbo na Dunaju, je vendar ohranil v svojih kompozicijah svojsko in pristno slovensko občutje in se v obeh mašah obilno poslužuje izraznih sredstev, ki so zelo blizu naši preprosti ljudski pesmi. Ko sem obe skladbi igral, se mi je ponovno zazdelo, da čujem iz daljave Gregorja Riharja, našega slavnega cerkvenega glasbenika, ki je iz globine svoje pristne slovenske duše zapel toliko lepih in trajno vrednih bogoslužnih pesmi.

Ena izmed maš nosi naslov: "Kratka slovenska maša" in je res zelo kratka, ne zaradi kratkih in zgoščenih glasbeno-izraznih sredstev, ampak zavoljo zelo skróčenega besedila v Slavi in Veri. Po veljavnih določilih se zdi, da se ta maša ne bo mogla uporabljati pri "peti" maši, to je taki, ki jo poje duhovnik (High Mass), razen če se bo zelo skozi prste pogledalo.

Druga Zafošnikova maša je pa uglasbena na čast sv. Tereziki, mali cvetki, in je v nji v celoti uporabljeno slovensko besedilo za stalne dele sv. maše. Je za spoznanje bolj zahtevna od prve, vendar jo bo — po mojih vsestranskih skušnjah — lahko zmogel povprečen cerkven pevski zbor; boljši, izurjenjši zbori se pa bodo z njo igrali. Melodika in harmonizacija obeh maš

svojo sestro Angelo Traven ter bil s svojimi 78 leti najstarejši romar v celi romarski skupini. N. v. m. p. Ernest Terpin

Štajerski klub vabi na veselico

Cleveland, O. — Štajerce je prevzemalo veselo pričakovanje, kadar je zorelo grozdje. Vsa sončni septembrski dan je s toplimi žarki zorečemu grozdju vdahnil sočno sladkobo in nabrekle grozdne jagode so vpijale vse očarljive dišave na zemlji. Nič ni moglo odtegniti gospodarja, da v jeseni ne bi vsak dan prehodil svojih gor in s slovesnimi občutki precenjeval zoreče grozdje ter v mislih izbiral dan za branje. V večernem mraku so veliki klopotci kot farni zvonovi enakomerno udarjali in se kar naprej vso noč glasno med seboj pregovarjali.

Ob takih spominih se bomo Štajerci prihodnjo nedeljo, 12. septembra, zbrali na Slovenski pristavi, kjer bo Štajerski klub imel jesensko veselico. Ne vem, če si bodo letos Štajerci kaj posebnega izmislili, kolikor mi je prišlo na uho, bodo imeli zopet lectove srčke. Podmazali so že tisto mašino, ki nad žarečim ogljem sama obrača mlade prašičke in naši znani muzikantje "Veseli mornarji" že komaj čakajo nedeljo. Naše gospodinjne se doslej vsako leto izkazale in bodo tudi letos napekle okusne domače drobte.

V Štajerskem klubu tudi pridno sodelujejo naši dobri sosede Prekmurci in ker oni zastopijo našo "spraho", mi pa njihov "guč", pa še Mure ni med nami, da ne bo treba na onstran hoditi, bomo v nedeljo vsi veseli in dobre volje skupaj.

Štajerska gostoljubnost je znana, zato vabimo v nedeljo, 12. septembra, vse slovenske rojake, da pridejo k nam v goste na Slovensko pristavo.

Toti Štajerc

se gibljeta v izvoženih tirih, ki spominjajo na čase Ignacija Hladnika, in nič ne dvomim, da bosta pevcem všeč. To je pa zelo važen činitelj zlasti pri izseljenjskih zborih, kjer mora pesem po domače zazveneti. In domačnosti je pri teh dveh mašah dovolj in bo z njima cerkev nekako nadomestila domačo dvorano z mohorskim pesnirami.

Edina mesta, ki bodo zahtevala nekaj več truda in vaje, so kratki fugirani vložki ob koncu Vere v obeh mašah, pa je izbrana melodija tako pevna, da trdnost sedi v usesu in težave ne bodo velike. Sprva omenjena maša ima fugo tudi v drugem delu Svet-a: "Polna so nebesa..." a je tudi ta iste narave. Ta maša ima tudi poseben darovanski spev, deloma recitativnega značaja, sila preprost, pa lepo doni, če se bo pel brez orgelske spremljave, kar bi bilo pri te vrste skladbah zelo priporočati.

Glede orgelske spremljave sem podpisani mnenja, da jo bo na mnogih mestih kazalo opustiti, če je zbor primerno izenačen v glasovih, t. j., da soprani in alt ne prevladujejo preveč. So gotovi, posebno lepi, blagoslavni deli, ki bi jih nekoliko slabše in zamolklo doneče orgle prej poslabšale kot polepsale. Tenkočuten pevovodja in organist jih bo že našel. Prav tako si bo tak strokovnjak znal pomagati na mestih, kjer skladatelj zahteva moške ali ženske zборе, pa nima, zlasti v moških glasovih, pevovodja dovolj materiala, da bi štiriglasje polno zadonelo, zlasti v basih. Bo pač naredil dvo-glasje, drugo pa — seveda v škodo skladbe — opravil z orglami. Treba si je pač včasih pomagati, če je komponist le preveč zahteven, kar zadeva sestavo zbora.

Zdi se mi, da bo pri maši v čast sv. Tereziji vse orgleske vložke kazalo izpustiti. Jih je preveč in so nekateri kar dolgi — na splošno pa za modulacijske svrhe niso potrebni in vendar že itak dolge dele znatno podaljšajo. Sedanje liturgične reforme kažejo prizadevanost Cerkve, da bi se nebičveno opustilo ali vsaj skrajšalo. Pripomba na partituri pravi, da je orgelske vložke smatrati kot pri-ložnost, da si zbor nekoliko odpočije. Mislim, da zboru odpočitka ni treba, zlasti ne na račun podaljševanja stalnih delov sv. maše.

Ko sem obe maši študiral, da bi ju primerno ocenil, sem imel vtis, da se je komponist dunaj-ske glasbene izobrazbe in regens-chori mariborske stolnice ves čas in dosledno prizadeval biti čim bolj preprost, domač in peven. Priznati je treba, da se mu je posrečilo, vendar tu in tam na škodo kvalitete in bogoslužnega značaja njegove muzike. Morda bi bilo njegovo sicer odlično delo bolj cerkveno, če bi se kdaj izognil kakemu sentimentalno sladkobnemu izrazu v melodiji in harmoniji.

Eno pa je gotovo. Ti dve maši se bosta prepevali v ljubi domovini in zlasti po svetu, kjerkoli imamo Slovenci svoje cerkve in svoje zборе! In gotovo je, da se bodo nad njima radovali i pevci i ljudstvo v cerkvi. Dobro doni, po domače doni in je mogočno! Msgr. Zafošnik je, tako se meni zdi, s tega vidika napisal dve neprekosljivi maši, ki jih bodo pevovodje in pevci enako radi imeli v obeh Amerikah, po Evropi in celo v Avstraliji. Slišim, da bo obe skladbi razmnožil velik ljubitelj slovenske cerkvene pesni č. g. Leopold Mihelič, slovenski duhovnik v Denverju, Colorado, 4695 Pearl St., in razmnožen material dal na razpolago cerkvenim zborom po vsoljnem izseljenstvu. Zboru, ki bi se ne pobrigal za notni material, bo lahko žal do poslednjega vlakna slovenske ljubezni do lepe pesmi.

Dr. Ludovik Puš

Po Hirschevi — J. M.:

V valovih graščinskega jezera

Stisnila sta si roke in Košutnik je stopil, spremljan od Rutarja, k vratom. Zunaj ga je že čakal avto. Rutar je še videl, kako je avto naglo odpeljal in izginiil za oglom. Nato se je Rutar vrnil v sobo in se lotil aktov.

Košutnik je bil z uspehom svojega obiska zadovoljen. Slnel je udobno v vozu in si mel roke. Ko pa se je avto peljal mimo jezera, se mu je čelo zmračilo. Obrnil se je v stran, da ne bi videl blesteče se vodne površine.

"Jutri, hvala Bogu, ne bom več gledal tega prekletega kraja!" je mrmral sam pri sebi.

9.

Učitelj Orešnik se je bil pozno popoldne vrnil z daljšega pota domov in je zdaj počival v lahki obleki pod lipo pred hišo. Zraven njega je ležal Sultan, ki ga je bil spremljal na poti.

Zdajci je pes vzdignil glavo, vstal in nenadno veselo lajajoč planil proti gozdni stezi, ki je držala od hiše.

Orešnik se v svojem miru ni dal motiti: "Bodi miren, Sultan," je zagodrnjal napol dremaje. "Kaj pa je živali? Mor-da..."

Ni končal stavka. Naglo je vstal in zastrmel v prizor, ki se mu je nudil.

Spremljana od veselo skakljajočega Sultana je stopila izza grmičevja vitka in čedna ženska postava držeč v roki precej težak kovčeg. Svetel klobuček se je prav prilagal plavim lasem in prijetnemu obrazu.

"Sultan, Sultan, ti me še poznaš!" je rekla polglasno, in učitelju Orešniku se je zardelo, da še ni slišal prijaznejšega glasu. "Si že priden Sultan," je nadevala mladenka, "toda zdaj me pusti pri miru, da bom pogledala, ali je kdo doma."

Pobožala je psa po vratu, in ta se je spet vrnil k Orešniku, kakor bi ga bil hotel opozoriti, da se bliža hiši posebno ljub gost.

Mladenka je zdaj vzdignila glavo, in Orešnik se je zagledal v živahne modre oči in ko češnje rdeča usteca, izza katerih sta se blesteli vrsti svetlo belih zobkov.

"Ne ustrašite se, gospod učitelj," je prva izpregovorila neznanica in smeh ji je zaigral okoli ust. "Nisem kakšna gozdna vila, temveč domača Jugova hči."

"Sem si mislil," je menil Orešnik in ji ponudil roko. "To je presenečenje. Dobro došli gospodična!"

"Toda tega pa le ne veste, katera izmed Jugovih dvojčk sem."

Orešnik je malo pomišljal in rekel: "Gospodična Ela."

"Niste gospani, Slavka sem."

"Prav za prav sem že mislil reči, da ste Slavka," se je opravičeval Orešnik.

"Seveda, seveda. Gotovo so vam že povedali, da je Ela resna, Slavka pa zmerom živahna in razpoložena za, vse norčije. Pa ste si mislili, da bi v tehle za našo hišo žalostnih dneh bilo umestnejše, če bi prišla domov Ela, ne pa Slavka."

Orešnik je vzdihnil. "Ah, saj imamo vzrok za žalost."

"Prav zato sem prišla domov, da bi mater malo tolažila. Kje pa je?"

Pri teh besedah jo je minila šegavost. Oči so ji začele žalostno gledati.

"Gospa mati je v Ljubljani," je odgovoril, ne da bi bil umaknil pogled od nje.

"Pri mojem ubogem bratu?"

je vprašala Slavka hitro in si z

robcem skrivaj obrisala roko.

"Ne, saj ne puste nikogar k njemu. Poklicana je bila na zasliševanje k preiskovalnemu sodniku. Odpeljala se je bila dopoldne. Mislim, da bo z naslednjim vlakom že doma."

"Dovolite, da odložim kovčeg."

Ostalo svojo prtljago imam še na železniški postaji," je rekla Slavka in stopila proti hišnim vratom.

Orešnik se je zganil. "Oprostite moji nepozornosti," je menil in ji vzel iz rok kovčeg, da ga ponese v hišo. Pri vratih jo je pustil naprej in stopil za njo.

Ko sta prispela v sobo, je vzela klobuk z glave in ga dala na mizo. "Doma," so zašepetala njena usta. "Kako dobro mi dene. Spet sem doma, spet bom dihala domači gozdni zrak!"

Njen pogled se je uprl v veliko stensko ogledalo, in opazila je v njem, kako je učitelj Orešnik stal ves v zadregi zadaj za njo in ker ni vedel početi kaj pametnejšega, je pozorno ogledoval njene zlate kodre.

"Oprostite, da se tako prosto vedem," je menila Slavka. "Veste, domači zrak me je tako prevzel, da kar ne vem, kaj bi počela."

"Oh, to je pač razumljivo. Gotovo ste tudi potrebni okrepčila. Poklical bom dekle, da vam skuha kavo."

"Po vožnji mi bo prijala," je odvrnila. "Naj jo skuha za oba. Med tem pa bi se rada malo porazgovorila z vami. Če vam je prav, bova pila kavo zunaj pod lipo?"

Orešnik je bil prav vesel Slavkinega predloga. Nato se je za nekaj trenutkov opustil in šel klicat dekle. Ko se je vrnil, je Slavka že sedela na klopi.

Ni trajalo dolgo časa, ko je dekla prinesla prt in pognila mizo, pri čemer je pozdravila domačo hčerko, katere še ni bila videla; obe hčerki sta bili že zdoma, ko je prišla služiti k hiši. Nekaj trenutkov zatem se je že kadila na mizi prijetno dišeča kava.

"Veste, gospod Orešnik, zapustila sem službo v Mariboru in nameravam ostati nekaj časa doma," je začela govoriti Slavka.

"Za zmerom ostanete doma?" je vzkliknil Orešnik, pri čemer ni mogel prikriti veselja nad tem dejstvom.

Mladenka je zardela, ko je opazila, kako občudujoč pogled je spremljal te besede, in odvrnila: "Za zmerom, to je preveč rečeno. Vsaj tako dolgo ostanem doma, dokler ne bo Mirko izpuščen iz zapora."

"Pijte kavo, gospodična, dokler je še topla," je rekel Orešnik, da bi mu ne bilo treba reči, kako težavno bo dobiti njenega brata na svobodo.

Slavka ga je ubogala in prišla skodelico. Sledil je njenim kretnjam in si rekel v mislih, da še ni videl ljubkejšega dekleta. Bil mu je všeč način, kako je prišla skodelico, jo ponesla k ustom in pila kavo v kratkih požirkih.

"Kako to okrepča človeka," je rekla postavivši skodelico na mizo. "Kar prižgite si cigareto, gospod Orešnik, in dovolite, da vas to in ono povprašam. Prav za prav mi je všeč, da sem nalletela doma najprej na vas, ki mi boste gotovo laže in temeljiteje opisali vso strašno zgodbo."

"Kaj vam gospa mati ni vsega napisala? Pa tudi časopisje je poročalo o tem," je menil Orešnik in si prižgal cigareto.

(Dalje prihodnjic)

Ozadje dr. Kuharjevih govorov preko radija v Londonu leta 1944

CLEVELAND, O. — Te-le dni pred 21 leti je dr. Lojze Kuhar, nekdanji zunanjepolitični urednik Slovenca v Ljubljani, eden od članov slovenskega zastopstva v svobodnem svetu med drugo svetovno vojno, govoril preko londonskega radia o bližajočem se koncu vojne in pozival domobrance, naj se ločijo od Nemcev in začno boj proti njim. Ti govori so povzročili v Ljubljani, posebno pa v domobranskih vrstah veliko negodovanja, ugibanja, zmede, pa tudi jeze.

Zdi se, da smatrajo prijatelji, sodelavci in ožji znanci pokojnega dr. L. Kuharja, da je prišel čas, ko je treba posvetiti v ozadje teh govorov. Govornik na domobranski proslavi v Bedfordu na Angleškem je o tem povedal tole:

"Pokojni dr. Kuhar je iz tuje ne dogodka v domovini videl v drugačni luči in ni mogel razumeti stiske, ki nas je prisilila, da smo zagrabili za rešilno nit — pa čeprav je bila še tako tanka.

Ko sva se se pokojnim Kuharjem po mojem prihodu v Londonu zopet sešla, sva se v večurnem razgovoru pogovorila o vsem, kar nama ni bilo jasno in v čemer se nisva strinjala. In takrat mi je razložil svoje govore.

Dr. Kuhar je nekega dne prišel v britansko vojno ministrstvo, kjer se je razgovarjal z nekim gospodom, o katerem je šele pozneje izvedel, da je bil general, ki je bil odgovoren za obveščevalne zadeve na jugoslovanskem prostoru. Na Kuharjevo vprašanje, kaj se bo ob koncu vojne zgodilo s slovenskimi domobranci, mu je general povedal, da bodo izročeni Titovim oblastem.

Kuhar je nato britanskemu generalu stavil predlog za rešitev domobrancev, o katerih je bil kljub vsemu prepričan, da so po ogromni večini zavedni Slovenci. Dejal mu je odkrito, da slovenski domobranci Britancem verjetno ne zaupajo in da zato predlaga, da se naj postavijo pod ameriško poveljstvo, pod katerim naj orožje obrnejo

proti Nemcem. Generalu se je predlog zdel zanimiv in Kuharja je prosil, naj nekoliko počaka na odgovor. Čez pol ure se je vrnil in Kuharju odgovoril: Za tako rešitev je sedaj že prepozno.

Nato je dr. Kuhar poklical na sestanek bivšega ministra Snoja in dr. Izidorja Cankarja, ki sta takrat bila edina Kuharjeva slovenska prijatelja v Londonu — Krek je bil v Severni Afriki oz. v Italiji, Gabrovšek pa v Združenih ameriških državah. Dogovor med zavezniki, da bodo vsi, ki nosijo sovražno orožje — kakor je bilo rečeno — izročeni domačim oblastem, je bil vojaška tajnost, o kateri zavezniški voditelji niso dovolili, da bi se o njej govorilo preko radia. Zato so se Kuhar, Snaj in Cankar dogovorili, da bodo angleškim oblastem predlagali, naj Kuharja in Snoja pošljejo v Slovenijo, kjer bosta domobrance obvestila o položaju in jih pregovorila za borbo proti okupatorju. Angleži so predlog sprejeli, toda pristavili, da morajo za tak korak dobiti Titov pristanek. Tito jim je radiotelegrafsko sporočil, da Snaj lahko pride, Kuhar pa ne. Snaj je pristal, da gre sam, Kuhar pa je prevzel nalogo, da preko londonskega radia domobrance pripravi na prihod Snojev in njegovo nalogo.

Snoj je odpotoval, Kuhar pa je odšel v Cambridge k jezuitskemu patru — prijatelju pokojnega profesorja Ehrliha. Z njim se je posvetoval, preden je stopil pred mikrofona. In ta jezuitski pater, prijatelj prof. Ehrliha — je odklonil in zavrnil vse argumente, ki smo jih v domovini navajali v zagovor medvojnne, oborožene akcije — češ, da je nacizem tako veliko zlo, da se ga ne smemo posluževati niti v boju proti komunistični nevarnosti. In Kuhar je šel pred mikrofona in govoril govore, ki so doma povzročili presenečenje, ogorčenje, obsodbo in pri mnogih tudi veliko zmedo.

Ko je Kuhar govore končal, je zopet šel v ministrstvo in povprašal, kaj je s Snojem in kako njegovo delo v domovini napreduje. Odgovorili so mu, da je Snaj prišel v Slovenijo, da ga pa partizani ne pustijo k domobrancem, češ da bi ga ti ubili, če bi prišel med nje.

Kuhar je torej hotel domobrance pripraviti za Snojev prihod, da bi opravi

hod, Snoju pa ni bilo dovoljeno, da bi opravil tisto, za kar je prišel.

In ko je sodelavec iz vojnih let Kuharja — ko je ta prišel v Ameriko — vprašal, zakaj je preko londonskega radia govoril tako kot je govoril, mu je odgovoril: Zato — da bi rešil slovenske domobrance. To so bile zadnje Kuharjeve besede o tej zadevi — potlej do svoje smrti o njej ni več govoril.

Naj bo to povedano na današnji proslavi, da bo postalo znano bivšim borcev, da bomo pokojnega Kuharja boljše razumeli in da mu ne bomo delali krivice."

("Pismo", avgust 1965)

V Jugoslaviji je nepismenost že 'na višji ravni'

BELGRAD, SFRJ. — Uradno glasilo komunistične stranke "Komunist" prinaša zanimive podatke, kdo zna v Jugoslaviji brati in pisati in kdo ne. Med l. 1945 in 1952 je režim organiziral obširno kampanjo, da bi dal delovnim ljudem in mladini priliko, da se naučijo brati in pisati.

Režim je trdil, da je takrat nad dva milijona ljudi postalo pismenih. Od takrat naprej pa nepismenost zopet raste za povprečno 100.000 ljudi na leto. Podrobnejše preiskave so dognale, da je veliko ljudi, ki se je naučilo med l. 1945 in 1952 brati in pisati, to tudi že pozabilo. Takih junakov v nepismenosti na višji ravni je menda že okoli 1.500.000! Vsaj tako trdi "Komunist".

Najbolj je nepismenost razširjena v Bosni-Hercegovini, Črni gori in Macedoniji. Na nesrečo se pa tam rodi vsako leto tudi 40% vseh otrok, samo dobra polovica jih je deležna šolske izobrazbe. Na eni strani primanjkuje šol in učnih moči, na drugi strani pa se starši ne pobričajo, da bi pošiljali otroke v šole. Ne prevladuje pa nepismenost samo v gornjih treh republikah. Tudi v Srbiji imajo 340.000 nepismenih, celo v samem Beogradu ne zna vsak delavci mešanec ne brati ne pisati!

Ako človeku ne bi bilo žal za žalostno usodo mladine, bi režimu kar čestital k tej res nenačelni "pridobitvi narodno-osvobodilnih bojev".

PRI PREGLEDU — Veterinar v znanem Krueger parku v Južni Afriki pregleduje jojo slona, ki ga je našel na svojem pregledu spečega na tleh.

Castro bi rad zrevolucioniral tudi Afriko

HAVANA, Cuba. — Castro je dolga leta prodajal svojo kubansko revolucijo po Latinski Ameriki, pa ne s posebnim uspehom. To ga ni spravilo ob pogum. Zadnje leto se je vrgel na podoben posel v Afriki. Naša informacijska služba je na primer dooznala, da je Castro poslal 90 ton orožja v Tanzanijo, kjer je organiziral več taborišč za vzgojo in vežbanje gverilcev. Kakih 1000 mladih afriških levčarjev je pa dal prepeljati kar naravnost na Kubo, kjer jih pripravljajo za zarotniški poklic. Castrove akcije so že opazili v Tanzaniji, Malawi, Senegal, Gvineji in Kongu.

Zakaj je Castro tako navdušen za take akcije? Mu je pač prirojeno, da mora rovariti. Gotovo računa dalje tudi s tem, da tako njegovo udeleževanje samo koristi njegovemu ugledu v komunističnem svetu. Končno pa tudi upa, da bo s tem pridobil nekaj afriških držav, da ga bodo podpirale v njegovem boju proti naši deželi.

Ugotovili so tudi, da je rovarjenje v Afriki organiziral znani njegov pomagač Che Guevara, ki pa sedaj že nekaj mesecev ni sluha o njem.

Plavanje postalo obvezen predmet v rdeči Kitajski

HONG KONG. — Kitajski komunisti so začeli po vsej deželi živahno agitacijo, naj se vsi delovni ljudje naučijo plavati, češ da je to neobhodno potrebno za narodno obrambo.

Poziv ima različen uspeh, ki se ravna po lokalnih okoliščinah. Včasih ima celo več uspeha, kot si ga komunisti želijo. To so morali dognati ob morskobalci nedaleč od portugalske kolonije Macao. Tam so se kandidatje za plavanje vrgli v tako vneto vodo, da so plavali kar naravnost v Macao — v svobodo. Portugalska uprava v Macao ne ve, kaj naj naredi s tem novim dotokom beguncev.

Za republikance je leto 1966 posebno važno?

WASHINGTON, D.C. — Republikanski predsedniški kandidat iz leta 1960 R. Nixon svari vodnike republikanske stranke, da je za to prihodnje leto izredne važnosti. Če ne bo stranka pri volitvah prihodnje leto povečala števila svojih pristašev v Kongresu, potem so izgledi na ohranitev dvostranskega sistema v Ameriki slabi.

Trdijo, da Nixon skrbno pripravlja tla za svojo ponovno kandidacijo leta 1968. Upa, da bo takrat položaj toliko dozor, da bodo imeli republikanci dosti izgledov in upanja na zmago pri volitvah za predsednika Združenih držav.

Naša artilerija prehaja na rabo navadne in atomske municije

WASHINGTON, D.C. — Motil bi se, kdor bi mislil, da je atomsko in vodnikovo strelivo potrebno naši narodni obrambi samo za bombe in rakete. Raba tega streliva postaja širša. Kje in kako, je naravno vojaška tajnost. Vendar vojaški krogi ne tajijo, da imajo že havbine, ki lahko streljajo z navadno in atomsko municijo.

Zanimiva je novica, da sedaj tudi rakete na kratke in srednje daljave lahko rabijo atomske glave.

MALI OGLASI

V najem

Veliko sobo oddajo priletni ženski. Kličite EX 1-1542. (173)

Pozor

Barvanje hiš in prostorov, zahaj in znotraj in napise. PAHAR PAINTING 361-0516 —(175)

Moški dobijo delo

Moški dobi delo

Iščemo upokojenca, da bi skrbel za govedo. Svoje stanovanje. Plača primerna sposobnosti dela. Pišite na: Olga Lozar, R.D. 103, Huntsburg, O. Pridemo k Vam. —(176)

Ženske dobijo delo

Iščemo

Kuhinjsko pomoč, ure od 7. zj. do 2. pop. SORN'S RESTAURANT 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214 (x)

IZUČIMO STROJNE ŠIVILJE

Izučimo sposobne posameznice za delo v naši tovarni. Ta služba je stalna in nudi plačo od kosa.

Zglasite se od 8. dop. do 5. pop., od ponedeljka do petka. JOSEPH & FEISS CO. 2149 W. 53 St. 961-6000 blizu Lorain Ave. (173)

Delo dobi

Zena ali dekle, ki zna dobro angleško in obvlada popolnoma slovenščino radi prevajanja, dobi delo v pisarni. Pismene ponudbe na Box 123, Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103. (x)

Hišna čistilka

Za en dan v tednu v petek. Kličite M. Jager, 31319 Lake Shore Blvd. 944-6755. (173)

Delo za žensko

Iščemo gospodinjjo, ki bi ostala čez noč. Kličite IV 6-0016. (173)

Delo za žensko

Ženske dobijo delo, ki so pripravljene delati delni čas v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Zglasite se pri tajniku doma na 6409 St. Clair Ave. (173)

MALI OGLASI

Štiri opremljene sobe oddajo

Štiri opremljene sobe oddajo v bližini Addison Rd. in St. Clair Ave. Prednost ima starejši par. Primerna priporočila. Kličite pred poldne 481-1917. —(173)

V najem

5 sob in kopalnico oddamo. Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (x)

V najem

4 sobe oddamo blizu cerkve Marije Vnebovzete v Collinwoodu, spodaj. Kličite 681-9893. (172)

Restavracija naprodaj

Custard sladoled bara, dober promet. Na 4313 Superior Ave. Kličite 361-3084. (173)

Naprodaj

Čist bungalov, 3 spalnice, moderna kuhinja in preproge, na E. 146 St., južno od St. Clair Ave. Morate ogledati. Kličite za sestanek.

E. 157 blizu Holmes

Posebna Colonial hiša, 3 spalnice, velika stanovanjska soba. V fari Marije Vnebovzete. Blizu trgovin in transportacije.

STURM REALTY 449-2558 5095 Mayview Rd. Lyndhurst (172)

V najem

Oddamo stanovanje 4 sob na 1001 E. 66 Pl. spredaj doli. Kličite 731-5589. —(173)

V najem

Oddamo 2 opremljeni spalnici sobi zaposlenim osebam. Kličite EN 1-5015. (174)

Hiša naprodaj

V Nottingham okolici, dvo-gružinska hiša, 5-5, garaže, plinski furnezi. Lastnik RE 1-5123 ali AN 1-0298. (176)

ENRICA V. HANDEL - MAZZETTI:

Jese in Marija

I.

"Naj imajo praznike, kakršne hočejo," se je raztogotil Schinnagel, "ne jezi me zdaj ob osmih zvečer. Pa da veš, naš gospod Bog je ozdravljaj bolnike ob nedeljah in ni branil svojim učencem žeti na nedeljo. Duh je glavno, ne črka," je učil modro — drevju in strehi, kajti žena je bila odšla v hišo, da podoj otroka, ki je vpil.

Cez čas je šel mož za njo in se nekoliko vdal. "To je že res, apno bi bili mogli poslati v sredo. Zdaj moram seveda gledati, kje naj dobim opeko, z Rdečega dvora morda."

"Iz Malega Pechlarna jo tudi doboš," je odvrnila ona, "tam te bo voz manj stal."

VII

V sredo je Schinnagel praznoval. Ko se je vrnil v torek s svojega romanja na Čelo, se je preoblekel praznično; stopal je po zelniku nemirno gori in doli, gledal, ali ne prihaja po Donavi kak čoln. Tudi žena je bila na vrtu in obešala perilo. Zdajci se je začulo lajanje z dvorišča, ki ga predeljuje od vrta le lesen plot. Takoj nato je bilo slišati, da se neki mladi možki glasno smeje. Dvoje moških je stopilo na dvorišče; prvi velik in plavalas, drugi nižji, zajetno obilen in siv. V treh korakih je logar na dvorišču, položi roko na srce in se plemenitemu Veldendorffu ponižno pokloni.

"Jeli apno srečno prišlo?"

"Jezus, hvala lepa za čast, milostni gospod! Prosim tisočkrat za odpustanje, da nisem prišel naproti — sem ves čas oprezoval, kdaj bom videl čoln—"

"I seveda, zastoj ste oprezovali. Prišla sva peš iz Marbacha. To je Sara," je pokazal mladi gospod na svojega spremeljevalca. Logar je ostrmel, to da je polir, ta gospod z žametnim jopičem, zlatimi zaponkami pri čevljih, s pristriženo brado — kar čisto fin. "Logar, ta vam bo — Klesel! Tu notri Kam se poja, zverina! — Kle-sel!" Pes je podil perutnino, ki se je vrese razletela.

Z vrta sem je bilo slišati nejevoljno besedo: "Kdo pa rogovili tako?" Logarjeva beseda je preglasila nadaljnje: "Marija, Marija! Pridi, milostni gospod Veldendorff so tu!"

Onstran je postalo zelo tiho. Nikogar ni bilo sem. Tako je vedno vajena. Kadar noče slišati, le vpij, kolikor hočeš.

"Visoki gospod naj nikar ne zamerijo, — saj bi prišla, pa obeša perilo."

"Lepo, naj pazi, da ji ne odleti v Donavo," je rekel vedro vitez. Sara je vprašal v nemščini, ki je bila prav tako izbranc lepa, kakor njegov jopič, kakšno hišo pa kje misli logar zidati.

"Samo majhen prizidek želim imeti onstran, s tremi ali štirimi sobicami, — ker nam postaja v hiši tesno, odkar so otroci tu in moramo pustiti pestunjo spati v kuhinji. — Marija!" je zaklical jezno. Mora priti, govoriti zna, treba je, da svoje pove. — "Mari-ja..." Nič se ne zgane. Za vraga. — Prosil je viteza, naj oprostí in stekel v zelnik.

"Kaj pa delaš? Pridi vendar," je silil razburjeno, a tiho. "Mar ne veš, kdo je prišel?"

"Seveda vem," je odvrnila nejevoljno, spustila izpodrečano krilo in si roke skrbno pokrila z rokavi.

Zadovoljil se je in odkoračil pred njo na dvorišče. "Že pride, gospod!"

"Milostni gospod, to je moja dobra logarica," jo je za roko sprevel pred gospoda.

"Bog daj," je pozdravila, ne da bi pokazala le senco prijaznosti v svojem lepem obličju, in pogledala zdaj tega, zdaj onega.

Sara je odzdravil, kakor se ji je zdelo, posmehljivo; Veldendorff je milostno pokimal. To torej je lamija. Grda pa ni.

"Kaj ne bo perilo odletelo v Donavo?" se je šalil.

"Ne," je odgovorila bridko.

Sara je šel po zemljišču krog hišice. Na levi, daljši strani, ki je gledala na studenec, je obstal. Tu bi bilo dobro, prizidati. Okno in vrata kaže zazidati. Brskal je po tleh s svojo palico, ki je imela zlat držaj; ali šeže Donava ob povodnji do sem gori? — Schinnagel je bil stopil z gospodom Veldendorffom za njim. "Le kadar je bila prav huda povodenj, smo jo imeli v sobah za pol čevlja visoko. — To je bilo leta... Marija! Kdaj že je bila tista povodenj? Ne spomnim se več."

"Šest in petdesetega," je odgovorila, počasi in nejevoljno stopaje za moškimi. "Saj si se takrat zaobljubil, da boš dal svetega Janeza v kapelici prebarvati in mu dal vsako soboto prižgati dve sveči."

"Nu, potem pa ne bo nobene povodnji več, če je ta Janez poštenjak," se je ponorčeval lutrovec.

Marija ga je razjarjeno pogledala. Sara je rekel: "Dobre kleti prihranijo marsikatero zaobljubljeno svečo in močni

zidovi ditto. Zato bomo tako zidali, da se vam ne bo treba bati nobene povodnji več, tudi take z ledom ne."

Ko je tako govoril, je mojster venomer risal s svojim pisalom v beležnico, katero je bil izvlekel iz nedrij; Schinnagel mu je pogledoval čez rame v knjigo.

"Taka bo približno stavba, ko bo gotova."

"Ah, ha," je zazijal logar. "Lepo, zelo lepo!"

"Okna bomo naredili večja, kot so v stari hiši, sobe precej

prostorne, najmanj štiri in pol sežnja visoke. Nizke sobe brez oken v tukajšnjih hišah in samentanih so zelo nezdrave," je razlagal Sara. "Pod stropom ne bomo položili tramov, ki se v njih rede le bolhe in stenice, marveč bomo naredili bel plafond z okraski more italo."

Osrmočen se zgane logar: "Pa bo veliko stalo?"

"Malenkost — svojih dvajset goldinarjev. Saj ni treba, da so boginje kakor v vili premilostnega gospoda v Traberneithu," — se je Sara poklonil s svojo

okroglo pristriženo glavo gospodu Jeseju. "Bomo naredili božje oko ali sonce in mesec, ali jabolka in hruške, kakor bo želel logar."

Jutri da bo poslal, če je logarju prav, svoje delavce iz Starega Pechlarna, da začno kopati. S svojimi dvanaest do petnajstimi možmi bo imel čez poletje stavbo na debelo skupaj in do novembra gotovo; ni namreč eden tistih, ki bi trčili čas in se zanašali na pomoč tako imenovanih palčkov, ki zidajo ponoči. Ko so se tako

zgovorili, je prosil logar gospoda Jeseja in mojstra, naj mu ne odneseja spanja, marveč počastita njegovo skromno hišo; — in ko sta vstopila, je zaostal, pomignil ženi in ji naročil:

"Gnjati in ribe prinesi in starega vina, veš, tistega slad-

kega... pa hočem tudi, da si prijazna, razumeš — da te sram ni," je nejevoljno prestal, spretegovorivši zamolklo, "taka neža bodeča, ki si."

"Prosim te," je prosila in dvignila roke, "ne lomi kruha z njim. Krivoverec je."

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Kar napravi ogenj in samo ogenj za hrano...
to napravi ogenj za Stroh's
in samo Stroh's

Nobeno drugo ameriško pivo ni varjeno z ognjem. Samo Stroh's. In zakaj? Vzrok je enostaven. Kar dotik ognja napravi za fino, odlično govedino... to napravi ogenj za fini okus Stroh's piva. Varjenje nad direktnim ognjem pridobiva boljši okus iz primesi in ga daje pivu. To je

tradicionalni način starega sveta, kako variti fino pivo. Vi lahko okusite razliko. Poskusite Stroh's. Samo enkrat. Potem, ne glede na to katero pivo ste do sedaj pili, je možno, da boste prešli na Stroh's. In to zaradi tega, ker je Stroh's edino ameriško z ognjem varjeno pivo.

Stroh's

Z OGNJEM - VARJEN OKUS

Naravnajte ABC-TV BASEBALL vsako soboto, WEWS, Channel 5.

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

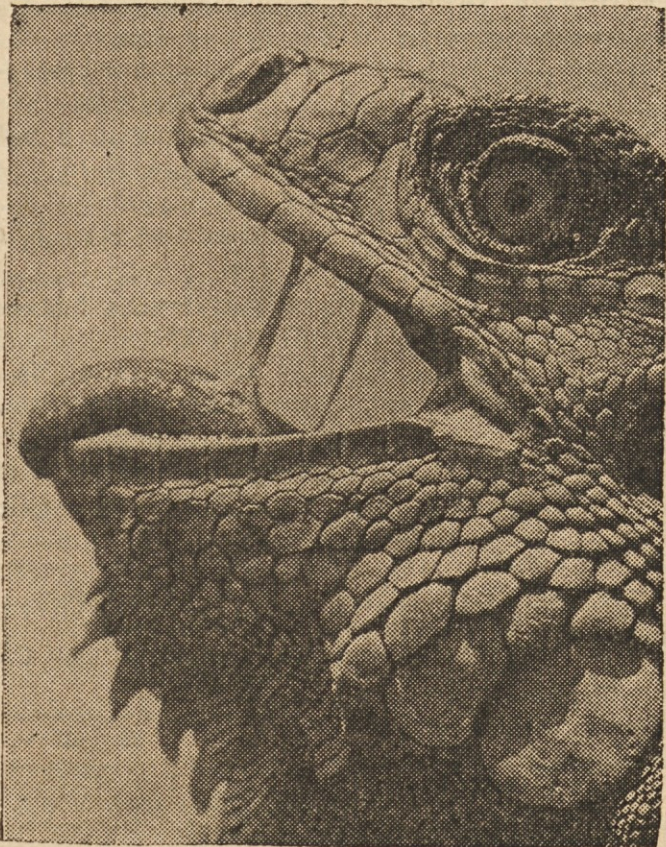
NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

NI TAKO OGROMEN — Po sliki sodeč bi moral biti "Iggy", iguana v morskem akvariju v Miami, Fla., velika in nevarna žival, dejansko pa je kaj nedolžna in tehta le tri funte.

Družba sv. Družine

THE HOLY FAMILY SOCIETY

Ustanovljena 23. novembra 1914

▼ Zedinjenih Državah Severne Amerike Sedež: Joliet, Ill. Inkrp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE J. KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: Louis Barbic, 1424 Highland Ave., Joliet, Ill.
2. podpredsednica: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH J. KONRAD, One Fairlane Drive, Joliet, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Blagajnik: ANTON J. SMREKAR, R. R. 1 Oak Ave., Lockport, Ill.
Duhovni vodja: Rev. ALOYSIUS MADIC, O.F.M.

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
MATTHEW KOCHAVAR, 405 Parks Ave., Joliet, Ill.
JOSEPH SINKOVIC, 2519 So. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.

POROTNI ODBOR:

ANTHONY TOMAZIN, FRANCES YUCEVICIUS, MARY RIOLA

Direktorica prireditve:
NANCY OWEN

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103

Družba Sv. Družine je bila ustanovljena l. 1914 in je katoliška bratska organizacija, katere naloga je čuvati dom in družino.

Nudi vrsto življenjskih zavarovanj: običajno za celo življenje, za 20 let plačevanja, za 20 let z izplačilom, za 5 let, 10 let in družinski načrt.

Življenjsko zavarovanje z ozirom na starost:

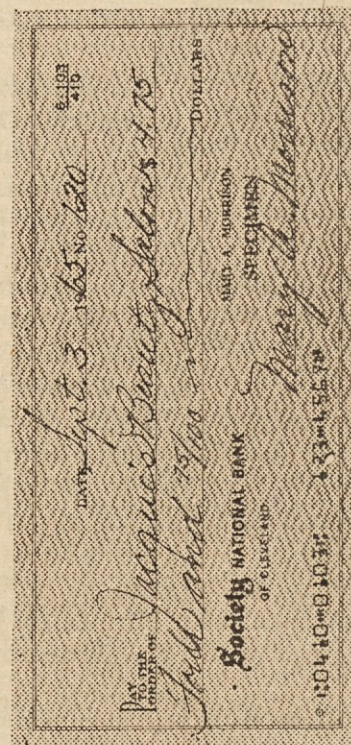
Do 16. leta, mladinski oddelek	\$10,000
Od 17 do 35, odrasli oddelek	\$15,000
Od 35 do 40, odrasli oddelek	\$10,000
Od 41 do 45, odrasli oddelek	\$ 2,500
Od 46 dalje	Vse bolniške

Zavarovanje za bolezen in nesrečo (Bolnišniško zavarovanje), ki ga nudi družba: za dohodek, bolnišnico, zdravnika in operacije. Družba nudi bolniško zavarovanje vsem katoličanom od treh mesecev do 80 let starosti.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika:

JOSEPH J. KONRAD, One Fairlane Drive, Joliet, Ill. 60434

Naša 10c posebnost

Posebni čeki Society stanejo 10c še le tedaj, kadar jih rabite, ne preje. Ni potreben določen promet, ne stroški za mesečni promet. Član F.D.I.C.

Society NATIONAL BANK

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187